HE 137/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulosottokaaren ja velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta – Lakivaliokunta 5.2.2016 / Asiantuntijalausunto, Suomen Asianajajaliitto

Sähköinen tiedoksianto

1. Ulosoton tietojärjestelmä tulee tehdä yhteensopivaksi oikeusministeriössä kehitteillä olevan *AIPA*-järjestelmän kanssa. Tavoitteeksi tulee asettaa asianosaisten ja heidän asiamiestensä mahdollisuus saada AIPA-järjestelmässä annettava sähköinen tuomio täytäntöön pantavaksi järjestelmän kautta.

Päällekkäisiä, samanlaisia palveluita ei tule kehittää. Ulosoton yhteydenpitojärjestelmä asiakkaisiin ja heidän asiamiehiin tulee toteuttaa *samalla tavalla* kuin muuallakin oikeushallinnon alalla.

Kansalaisen asiointitiliä ja AIPA-järjestelmän yhteydessä kehitettävää *asiamiehille suunnattua portaalia* tulee kehittää siihen suuntaan, että nämä tulisivat yleisesti käyttöön viranomaisasioinnissa – myös ulosottoasioiden osalta.

2. Mietinnössä esitetty, että *sähköpostin* käyttöä ei lisätä järjestelmien kehittämisen ns. välivaiheessa, on kannatettavaa.

3. Ulosotoissakin tulisi mahdollisuuksien mukaan noudattaa yleislakien, asiallisesti *Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain* (2003/13) mukaisia tiedoksiantokäytäntöjä. Ulosotoissa ei tulisi poiketa yleisesti noudatetuista menettelyistä.

Reagointia edellyttävien tiedoksiantojen osalta ei ole riittävää, että henkilö yksinomaan ottaa asiointitilin käyttöönsä. Ulosoton asiakirjat, joihin vastaanottajan on vastatattava mahdollisen oikeudenmenetyksen uhalla, tulee kuitata paitsi lähetetyksi myös luetuksi tai ainakin niin, että määräaika ei ala kulua ennen kuin asiointitilille on kirjauduttu.

Ulosottovelallinen saattaa tilata sähköisen asiointitilin kautta esimerkiksi luettelon ulosotossa olevista veloistaan. Ymmärtääkö vastaaja varmasti, että luettelon tilaaminen johtaa siihen, että asiointitiliä voidaan jatkossa käyttää prosessiosoitteena myös muissa, mahdollisesti oikeudenmenetyksiin johtavissa asioissa? Vastaaja ei välttämättä hyväksy, että sähköistä tiedoksiantoa voidaan käyttää *muuhunkin tarkoitukseen* kuin mihin asianomainen oli itse tarkoittanut sitä käytettäväksi.

Tiedoksiantosoitteeksi tulisi tulkita vain osoite, jonka asianomainen on selvästi halunnut ilmoittaa ulosottomiehelle tiedoksiantojen vastaanottamista varten. Vastaajalle tulee olla mahdollista muuttaa

käyttöehtoja esimerkiksi ulosoton reagointia edellyttävien tiedoksiantojen vastaanottamisen osalta jo asiointilille ensimmäisen kerran kirjauduttaessa.

Asiointitilin yleistymistä saattaa vaikeuttaa, mikäli vastaajille jää *yleinen käsitys*, että käyttöönotto saattaa johtaa oikeudenmenetyksiin.

Vanhentumislain muutos

Lakiesityksen mukaan velan vanhentumisen katkaisisi myös pelkkä ulosottoasian vireille saattaminen ilman, että velallinen on tosiasiassa saanut tiedon menettelyn alkamisesta.

Pelkästään ulosottoviranomaisen työmäärän vuoksi muutosta ei tule tehdä.

Ehdotus on perusteltu velkojien oikeusturvan kannalta. Pakoilevien ulosottovelallisten oikeusturva ei edellytä velallisten suojaamista tilanteessa, missä velkoja aktiivisesti velkoo saatavaa. Epäselvyyttä ei saisi olla, onko vanhentuminen katkennut vai onko kulumassa menettelyn päättymisestä laskettava vuoden vanhentumisaika.

Velallisen oikeusturva saattaisi edellyttää, että tietojärjestelmään merkitään, onko ja miten tiedoksianto velalliselle toimitettu.

Helsinki 4.2.2016

Olli Pohjakallio
asianajaja